

Do dziś przetrwały setki tysięcy inskrypcji spośród milionów zdobiących niegdyś place, ulice, świątynie i cmentarze starożytnych miast. Ze względu na powszechność tego zjawiska, inskrypcje są podstawowym źródłem w badaniach nad starożytnością klasyczną. Ten projekt skupia uwagę na inskrypcjach wykonanych najczęściej w kamieniu, wystawianych na widok publiczny, w odróżnieniu od napisów o charakterze utylitarnym, np. stempli na amforach. Epigrafika - nauka badająca inskrypcje - przypuszcza, że ich rozkład chronologiczny był bardzo nierówny w okresie od początków pisma alfabetycznego do końca starożytności (IX w. p.n.e - VII w. n.e.). Weryfikacji tej hipotezy na obszarze wschodniej części basenu Morza Śródziemnego i Środkowego Wschodu służy ten projekt. Nawiązuje on do wcześniejszych badań nad dystrybucją chronologiczną starożytnych inskrypcji, prowadzonych na ogół w ograniczeniu do epitafiów łacińskich z zachodniej części basenu Morza Śródziemnego. Związane jest to z zauważalną dominacją epitafiów wśród zachowanych inskrypcji łacińskich. Wstępne badania pokazują, że takie zjawisko nie miało miejsca we wschodniej części basenu Mora Śródziemnego. W związku z tym policzone zostaną wszystkie ważne kategorie inskrypcji, takie jak uchwały, napisy dedykacyjne i wotywny, i oczywiście też napisy nagrobne. Większość zachowanych inskrypcji z tego obszaru zapisano po grecku, ale policzone zostaną też napisy po łacinie, egipsku, aramejsku i w innych językach, między innymi po to, aby lepiej zrozumieć zjawisko zmienności prestiżu poszczególnych języków w wieloetnicznym świecie starożytnego Śródziemnomorza. Ponieważ policzenie wszystkich starożytnych inskrypcji nie jest możliwe ze względu na skalę zjawiska, jedyną racjonalną metodą oszacowania ich rozkładu chronologicznego jest pokrycie wschodniej części basenu Morza Śródziemnego i Środkowego Wschodu serią próbek, aby postawie studiów przypadku (case studies) wyciągnąć wnioski dotyczące całego badanego obszaru. Próbkę zostaną pobrane z 4 terytoriów: 1) Grecji kontynentalnej i Bałkanów, 2) wysp (Rodos, Kos, Kreta, Delos, Cypr), 3) Azji Mniejszej, 4) Egiptu, Lewantu i Wschodu. W każdym studium przypadku zostaną zidentyfikowane wszystkie inskrypcje, zostanie ustalona ich datacja, a następnie zostaną one policzone w przedziałach 25 i 100 lat. Wreszcie wynik zostanie przedstawiony w formie graficznej, jako tzw. krzywa epigraficzna ilustrująca dystrybucję chronologiczną starożytnych inskrypcji. Jej maksima pokazują największe nasilenie zjawiska wykonywania inskrypcji w celu ekspozycji publicznej, a minima jego spadek. Stworzenie serii krzywych epigraficznych dla różnych badanych obszarów będzie stanowiło wstęp do analizy historycznej mającej odpowiedzieć w pierwszym rzędzie na pytanie czy kultura epigraficzna wschodniej części basenu Morza Śródziemnego i na Środkowym Wschodzie był jednolita, czy raczej zróżnicowana, a jeśli to drugie, to jakie czynniki decydowały o odmienności kultur epigraficznych na tym obszarze. Ustalone zostanie na jakich obszarach maksima epigraficzne wystąpiły najwcześniej i czy potwierdzona zostanie hipoteza badawcza o powiązaniu wczesnych maksimów epigraficznych z wielkimi świątyniami. Zostanie podjęta próba zmierzenia wpływu mocarstw terytorialnych (imperium perskie, monarchie hellenistyczne, Rzym) na kulturę epigraficzną miast śródziemnomorskich i wschodnich. Analiza krzywych epigraficznych powinna udzielić też odpowiedzi na związek między statusem i ustrojem miasta a intensywnością wykonywania inskrypcji, weryfikując hipotezę o znacząco większej produkcji epigraficznej w greckich miastach demokratycznych niż w rządzonych przez oligarchie lub pozostających pod władzą monarchów. Podjęta zostanie próba dokonania oceny związku przedgreckiego zwyczaju epigraficznego z kształtem krzywej epigraficznej w epokach hellenistycznej i rzymskiej. Przedmiotem analizy będzie też wpływ chrześcijaństwa - religii dominującej w państwie rzymskim od panowania Konstantyna Wielkiego - na skłonność do wykonywania inskrypcji w kamieniu i wystawiania ich na widok publiczny.